

4. Управљање процесима учења и одређивање облика подучавања

1. Увод

Покретање и подстицање процеса учења код ученика је један од најфасцинантнијих задатака наше професије. Без довољно јасне идеје о томе како тај процес треба да се одвија да би се постигли утврђени циљеви учења, немогуће је ваљано планирати облике и оквире подучавања, наставне активности, задатке и методе рада. У ЕДЦ/ХРЕ те методе могу бити веома разнолике, а онај ко посвећује довољно времена и труда преиспитивању начина на који поједини ученици могу најбоље нешто научити, биће богато награђен за тај напор.

2. Задатак и кључна питања о управљању процесима учења и одређивању облика подучавања

2.1 Задатак

Покретање и подстицање процеса учења код деце је један од најфасцинантнијих задатака наше професије – али истовремено и један од најзахтевнијих!

Размишљања наставника и његове идеје о процесима учења чине уједно и окосницу целокупног планирања. Без довољно јасне идеје о томе како ти процеси треба да се одвијају да би се постигли утврђени циљеви учења, немогуће је ваљано планирати облике и оквире подучавања, наставне активности, задатке и методе рада.

Проналажење одговора на питање на који начин поједини ученици могу најбоље нешто научити, изискује много времена и често је врло тежак задатак. Међутим, онај ко том питању посвећује довољно времена и труда, разговара о томе са ученицима и на крају процењује и разматра стечена искуства, временом ће постати стручњак у области учења. Процеси учења су комплексни, а њихов успех и усавршавање зависе од много фактора.

2.2 Кључна питања

- Који процеси учења ће омогућити ученицима да постигну постављене циљеве?
- Како могу оспособити ученике да у потпуности усвоје (стекну), разумеју (обраде) и запамте (сачувају) нове информације?
- Да ли одабрани облик учења подстиче ученике да примењују своје новостечено знање и вештине у измењеним задацима (трансфер знања)?
- Да ли планирани наставни оквир или тема ставља тежиште на стицање, обраду и чување информација, или на њихов пренос/трансфер код нових задатака?
- Да ли сам у планирању наставне теме узео у обзир битне аспекте (идеалне услове учења) – афинитете и интересовања ученика, коришћење одељенских ресурса у виду знања, језичких способности, културолошког потенцијала итд.?
- Да ли је главни циљ процеса учења обликовање структура значења, стицање вештина или развој ставова и да ли сам одабрао одговарајуће облике подучавања и учења за постизање тих циљева?
 - > активностима (ученици су активни, нешто праве или обликују, итд.)?
 - > размишљањем (менталним експериментисањем, „стварањем” нових сазнања)?

- > посматрањем?
 - > усменим излагањем (предавање, приповедање, итд.)?
 - > очигледном наставом (предмети, експерименти, студијске екскурзије итд)
 - > давањем инструкција, подршком и сарадњом?
 - > дискусијама и дебатама?
 - > писменом обрадом (извештај, ученички дневник, итд.)?
 - > употребом медија (књига, интернет итд.)?
 - > конкретним примерима из стварног живота и искуством?
 - > експериментима, применом у пракси?
- 